

- 1 משנה the זאגט:
כל שעה שמוותר לאכול מאכיל לבהמה לחיה ולעופות ומוכר לנכרי ומוותר
ערב פסח on חמץ to eat מותר – As long as it is still מותר – בהנאתו
may feed it to all sorts of animals, sell it to a גוי, or derive any
other הנאה from it.
Once the time for eating has passed, it is אסור to benefit from it, or fuel an oven
with it. The Mishnah continues;
ר' יהודה אומר אין ביעור חמץ אלא שריפה
– וחכמים אומרים אף מפרר וזורר לרוח או מטיל לים
חמץ R' Yehuda says that the only permissible way to destroy חמץ
is by burning it, but the חכמים hold that any means of
destroying the חמץ is acceptable. One can crumble it and
throw it in the wind or into the sea.
The Mishnah is גמרא from our מדייק that
Once חמץ becomes אסור to eat, it is also אסור to feed to animals.

- 2 Who is the author of this משנה?
On דף י"א ע"ב we learned a Mishnah with the following
Machlokes;
– רבי מאיר אומר אוכלים כל חמש ושורפין בתחלת שש
R' Meir holds that חמץ may be eaten through the first five
hours of the day – until 11AM, and then burned in the sixth
hour – 11am to 12 noon.
In other words;
Until 11AM it is אסור באכילה ובהנאה.
After 11AM it is אסור באכילה ובהנאה.
– רבי יהודה אומר אוכלין כל ארבע ותולין כל חמש ושורפין בתחלת שש
R' Yehuda holds that חמץ may be eaten only through the first
four hours – until 10AM. During the fifth hour, 10 to 11AM, it
may not be eaten, but we do not burn it until after 11am. As
Rashi explains; during the fifth hour חמץ is אסור באכילה but
אסור בהנאה as well. – for example, he may feed it to his animals. At the
beginning of the sixth hour it becomes אסור בהנאה as well.
רבן גמליאל אומר חולין נאכלין כל ארבע ותרומה כל חמש
– R Gamliel holds that regular food may only be eaten
through the first four hours, but תרומה may be eaten through
the fifth hour. The חכמים allowed תרומה to be אכילה for
an additional hour, because one may not destroy תרומה if it
can be eaten.
Now, our Mishnah cannot be רבי יהודה because רבי יהודה holds
that in the fifth hour of the day
– One may not eat חמץ, but may feed it to his
animals. It cannot be רבי מאיר because then the Mishnah
should have said more directly
– As long as one eats חמץ he may feed it to
his animals – instead of שמוותר לאכול – which makes it
sound like we are talking to two different people.
The Gemara concludes that it must be רבן גמליאל who holds
that only תרומה may be eaten in the fifth hour, and the משנה is
saying that as long as a כהן may eat תרומה, a ישראל may feed
חמץ to his animals.

1 כל שעה שמוותר לאכול
מאכיל לבהמה לחיה ולעופות
ומוכר לנכרי ומוותר בהנאתו

עבר זמנו אסור בהנאתו
ולא יסיק בו תנור וכירים

וחכמים אומרים
אף מפרר וזורר לרוח
או מטיל לים

ר' יהודה אומר
אין ביעור חמץ
אלא שריפה

The Mishnah is מדייק from our גמרא that

כל שעה
שאינו מותר לאכול
אינו מאכיל...

כל שעה
שמוותר לאכול
מאכיל...

2 Who is the author of this משנה?

רבן גמליאל אומר
חולין נאכלין כל ארבע
מותר באכילה
ותרומה כל חמש
מותר באכילה
ושורפין
בתחלת שש
אסור באכילה ובהנאה

רבי יהודה אומר
אוכלין כל ארבע
מותר באכילה
ותולין כל חמש
אסור באכילה מותר בהנאה
ושורפין
בתחלת שש
אסור בהנאה

רבי מאיר אומר
אוכלים כל חמש
מותר באכילה ובהנאה
ושורפין
בתחלת שש
אסור באכילה ובהנאה

כהן As long as a
may eat תרומה
a ישראל may feed
חמץ to his animals

The fifth hour
אינו אוכל, ומאכיל

Should have said
כל שעה שאוכל מאכיל
instead of
כל שעה שמוותר לאכול

- 3 The Mishnah had said that as long as חמץ may still be eaten we may feed it to animals, or sell it to a גוי, or derive any other benefit from it.

The Gemara discusses each phrase:

The Mishnah specifies feeding it to a בהמה to teach that we are not concerned that the בהמה will leave over some of it, and he might forget to be מבטל it. Since it's out in the open he will be בל יראה.

It specifies feeding it to a חיה to teach that we don't have to worry that the חיה will hide the leftover חמץ and we will never find it.

It specifies because עופות because עופות נמי תנא וחיה תנא בהמה וחיה - once we mention בהמות and חיות we mention עופות as well.

- 4 ומוכרו לנכרי - teaches that we do not hold like בית שמאי who only allows selling חמץ to a non-Jew if there is enough time to consume it before פסח - and therefore, ר' יהודה בן בתירא, says that a dip, such as כותה, which lasts a long time, may not be sold to a non-Jew within 30 days of פסח.

Our Mishnah teaches us that we Pasken like בית הלל - כל שעה שמותר לאכול מותר למכור -

This statement is NOT referring to the time when we may still eat חמץ, because פשיטא - that would be obvious - If it's באכילה, of course it's מותר בהנאה.

Rather, it means to teach the following Halachah;

- חרכו קודם זמנו מותר בהנאה אפילו לאחר זמנו

If, before זמן איסורו, he burned the חמץ to the point that it no longer looks or tastes like חמץ, it is מותר בהנאה even after זמן איסורו.

- 5 The Mishnah had said; once it is אסור to eat the חמץ it is also אסור to get הנאה from it. פשיטא - This seems quite obvious? The חידוש is that even in the sixth hour, when חמץ is only אסור מדרבנן, it is also מותר בהנאה.

Therefore, if a person is מקדש an אשה with the חמץ in the sixth hour

the marriage is totally invalid.

- ולא יסיק בו תנור וכירים

The חידוש in teaching that it is אסור to fuel an oven with the חמץ is that even according to רבי יהודה who holds חמץ אין ביעור חמץ - the only way to dispose of חמץ is by burning it - one may not benefit from the חמץ during the burning.

מאכיל לבהמה

We are not concerned that the בהמה will leave over and he might forget to be מבטל it

לחיה

We don't have to worry that the חיה will hide the leftover חמץ and we will not find it

ולעופות

אידי דתנא בהמה וחיה תנא נמי עופות

ומוכרו לנכרי

בית הלל
כל שעה
שמותר לאכול
מותר למכור

בית שמאי
לא ימכור אדם
חמצו לנכרי
א"כ יודע בו
שיכלה קודם פסח

ומותר בהנאה

חרכו קודם זמנו מותר בהנאה
אפילו לאחר זמנו

עבר זמנו אסור בהנאתו

פשיטא

Even in the
sixth hour
אסור מדרבנן

אסור בהנאה

Therefore, if a person is מקדש an אשה with the חמץ in the sixth hour
אין חוששין לקידושין

ולא יסיק בו תנור וכירים

It is אסור to fuel an oven with the חמץ
Even according to רבי יהודה who holds
אין ביעור חמץ אלא שריפה

- 6 We now come to the well-known Sugya of אבהו ורבי חזקיה:
 - אמר חזקיה מנין לחמץ בפסח שאסור בהנאה?
 From where do we derive that חמץ is אסור בהנאה?
 - שנאמר לא יאכל חמץ, לא יהא בו היתר אכילה
 לא יאכל חמץ, as Rashi writes;
 לא יאכל, as opposed to לא יאכל - Since it is read לא יאכל, as opposed to לא יאכל,
 משמע לא יהא בו היתר המביא לידי שום אכילה
 It means to say; not only may one not eat חמץ - one may also
 not derive any benefit that would lead to the enjoyment of
 eating,
 - וסתם הנאות לידי אכילה הם באות שלוקח במעות דבר מאכל
 All benefits accrue some monetary gain which can be used to
 buy food.
 However, other expressions of אכילה, according to חזקיה,
 indicate אסור הנאה only, but no אסור אכילה.

- 7 ופליגא דרבי אבהו - And he disagrees with רבי אבהו who says;
 - כל מקום שנאמר לא יאכל, לא תאכל, לא תאכלו
 Any אכילה,
 - אחד אסור אכילה ואחד אסור הנאה במשמע
 Includes both אסור אכילה AND אסור הנאה
 - עד שיפרט לך הכתוב כדרך שפרט לך בנבילה
 Unless the Torah specifically allows one to benefit from the אסור, as
 it specified regarding נבילה - a dead animal that did not undergo
 שחיטה.

- 8 The Torah first says;
 נבילה - לא תאכלו כל נבילה - You shall not eat כל נבילה.
 The Posuk then proceeds to say;
 - לגר אשר בשעריך תתננה ואכלה או מכור לנכרי
 You may give it, or sell it to a non-Jew.
 The fact that the Torah found it necessary to explicitly allow
 benefiting from the נבילה teaches that otherwise, לא תאכלו would
 include even אסור הנאה.
 Now, as Rashi explains; גר is a non-Jew who abides by the שבע מצוות
 נבילה. נכרי is an idol-worshiper. The Gemara cites the following Machlokes:
 רבי מאיר holds
 - אחד גר ואחד נכרי בין במכירה בין בביתנה
 One may gift or sell the נבילה to either the גר or the נכרי - there are no
 restrictions.
 - דברים ככתבן, לגר בביתנה ולנכרי במכירה
 These words are meant specifically as written.
 To the גר it may only be gifted -
 To the נכרי it may only be sold.
 Now, according to R' Meir, אבהו's proof stands, because if לא תאכלו
 meant only אסור אכילה, the Torah did not have to specify ways of
 disposing of the נבילה, since there are no restrictions. However,
 according to R' Yehuda, אבהו has no proof. Perhaps לא תאכלו
 means only אסור אכילה, but the Torah had to write the specifics of
 disposing of the נבילה, because there are restrictions.
 The Gemara answers that according to R' Yehuda, אבהו derives the
 אסור אכילה inherent in every אסור אכילה from the phrase
 - לכלב תשליכן אותו - A טריפה may be thrown to the dogs. This infers,
 - אותו אתה משליך לכלב ואי אתה משליך לכלב כל איסורין שבתורה
 This allowance was written specifically for טריפה, but elsewhere
 לא תאכלו includes both אסור אכילה AND אסור הנאה.

- 6 אמר חזקיה
 מנין לחמץ בפסח שאסור בהנאה?
 לא יאכל חמץ
 לא יהא בו היתר אכילה
 רש"י
 מדקרינא לא יאכל
 לא יהא בו היתר
 המביא לידי שום אכילה
 וסתם הנאות לידי אכילה הם באות
 שלוקח במעות דבר מאכל

- 7 ופליגא דרבי אבהו
 כל מקום שנאמר
 לא יאכל, לא תאכל, לא תאכלו
 אחד אסור אכילה
 ואחד אסור הנאה במשמע
 עד שיפרט לך הכתוב כדרך שפרט לך בנבילה

- 8 The Torah first says
 לא תאכלו כל נבילה
 The Posuk then proceeds
 לגר אשר בשעריך
 תתננה ואכלה או מכור לנכרי
 Otherwise, לא תאכלו would include
 אסור הנאה
 רבי יהודה
 רבי מאיר
 דברים ככתבן
 לגר בביתנה
 ולנכרי במכירה
 אחד גר ואחד נכרי
 בין במכירה
 בין בביתנה
 !
 לא תאכלו
 means אסור אכילה
 לכלב תשליכון אותו
 אותו אתה משליך לכלב
 ואי אתה משליך לכלב
 כל איסורין שבתורה